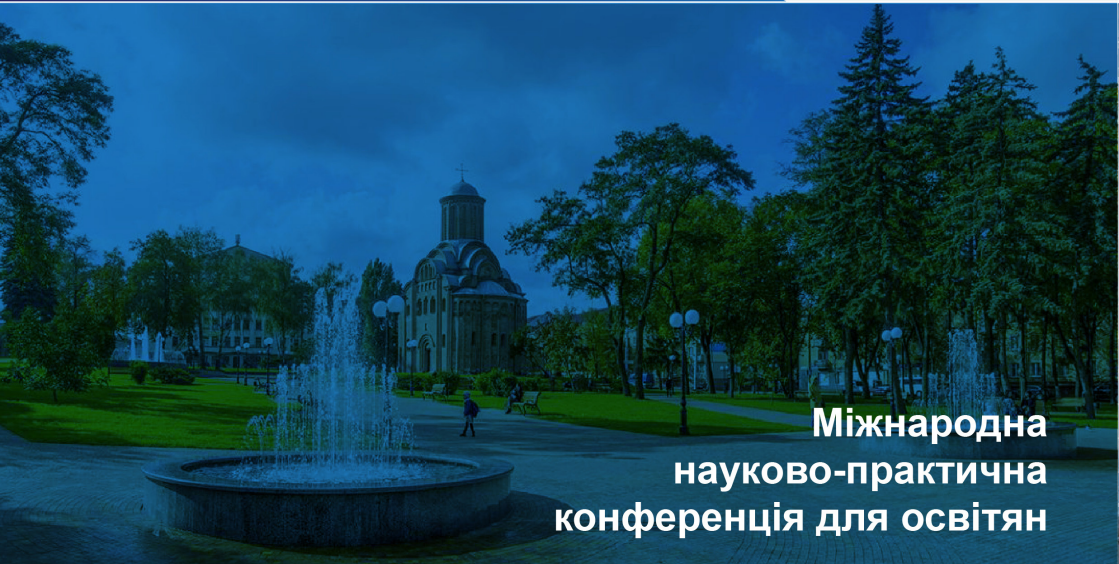

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

**Міжнародна
науково-практична
конференція для освітян**

**Березневий науковий дискурс 2023 на тему:
«Детермінанти посилення ролі освіти
у повоєнному відновленні України»**

**22 березня
2023 року
Чернігів**

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

*Міжнародна науково-практична
конференція для освітян*

**БЕРЕЗНЕВИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС 2023
НА ТЕМУ: «ДЕТЕРМІНАНТИ ПОСИЛЕННЯ
РОЛІ ОСВІТИ У ПОВОЄННОМУ
ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ»**

22 березня 2023 року
Чернігів, Україна

УДК 303.092.4:37.014.5(477)
Д38

Редакційна колегія: *Г. В. Старченко, А. П. Дука.*

*Рекомендовано до видання оргкомітетом конференції,
протокол № 1 від 28.03.2023 року.*

Березневий науковий дискурс 2023 на тему: «Детермінанти посилення ролі освіти у повоєнному відновленні України». Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції для освітян (м. Чернігів, 22 березня 2023 року). Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2023. 335 с.

ISBN 978-617-95224-8-2

DOI: https://doi.org/10.54929/conf_ped_03_2023

У збірнику представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції для освітян Березневий науковий дискурс 2023 на тему: «Детермінанти посилення ролі освіти у повоєнному відновленні України». Наукове видання призначене для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів відповідних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

Матеріали подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей несуть автори.

ISBN 978-617-95224-8-2

© «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2023

© Автори, текст, 2023

ЗМІСТ

НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ПЕДАГОГІЧНЕ ПРОЄКТУВАННЯ

Магдюк О. В.

ОБґРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ НАСТУПНОСТІ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ
ІНШОМОВНОЇ МОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ 13

Фоміна І. Л.

РОЛЬ ТЕКСТУ У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК І УМІНЬ
КУРСАНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 16

Kniazheva I. A.

PROJECT TECHNOLOGIES AS A MEANS OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT
OF FUTURE TEACHERS IN CONDITIONS OF HIGHER EDUCATION..... 18

Бричка М. П.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СФОРМОВАНОСТІ МОТОРНИХ ТА МИСЛЕННЄВИХ
НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ВНАСЛІДОК ПРОЄКТНО-КРЕАТИВНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НАВЧАННЯ З ФІЗИКИ..... 21

Пасічник О. С.

ДОСВІД КОНСТРУЮВАННЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З ІНОЗЕМНИХ МОВ
ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ 25

Школяр Н. В.

ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-КВЕСТУ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ СТУДЕНТІВ
НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ..... 28

Недільська У. І.

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ – ПЕРСПЕКТИВНА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ 31

Атаманчук П. С., Атаманчук В. П.

ПРИРОДНИЧО-НАУКОВІ ІННОВАЦІЇ В ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ 33

Ніколаєнко Я. М.

ОСВІТЯНСЬКІ БІБЛІОТЕКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУВАННЯ У ПЕРІОД ПІСЛЯВОЄННОГО
ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ 37

НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Устименко Т. А.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ АСИНХРОННОГО НАВЧАННЯ У РОЗВИТКУ
ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГІВ..... 40

Тарасенко А. І., Щербаченко В. О.

ТРАНСФОРМАЦІЇ В ОСВІТІ, ВИКЛИКАНІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЮ
ВІЙНОЮ: ЗБЕРЕЖЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ КРАЇНИ 44

Гнілокозова П. О., Щербаченко В. О.

ПОШУК ШЛЯХІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИМУШЕНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАН-
НЯ ШКОЛЯРІВ ТА СТУДЕНТІВ..... 46

Котенко С. І.

СУЧАСНІ МЕТОДИ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В ОСВІТНІХ
ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ..... 48

Ріпей М. В.

ІНТЕРАКТИВНА ВЗАЄМОДІЯ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ..... 50

Харламов М. І., Чиркіна М. А.

ДО ПРОБЛЕМ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ..... 52

Коваль Т. В.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ..... 54

Годованюк А. В., Гончарук К. В.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ..... 56

Мельник В. А.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ
НАВИЧОК ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ..... 58

Литвин О. Г., Манчинська Н. Б.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН
ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ 61

Varvinok V. Yu.

IDENTIFICATION OF RISKS OF QUALITY LOSS IN HIGHER EDUCATION DURING
FORCED DISTANCE LEARNING DURING WARTIME IN UKRAINE 64

Косьмій О. М.

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ ДОСЛІДНИЦЬКО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО НАПРЯМУ В УМОВАХ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 67

Мартинюк О. В.

ЗАСОБИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
ЗА ДИСТАНЦІЙНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ..... 71

Орловська О. В.

THE ROLE OF DISTANCE LEARNING IN SUPPORTING THE EDUCATIONAL
PROCESS UNDER MARTIAL LAW 75

Мельниченко А. О., Шевчук О. В.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ
ОСВІТИ В УМОВАХ ПОСТІЙНИХ ЗМІН ТЕХНОЛОГІЙ ТА ВИМОГ
СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ 79

Пещанюк Н. О.

ПРОБЛЕМИ З ДОСТУПНІСТЮ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ: ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ
РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ВСІХ УЧНІВ ТА СТУДЕНТІВ..... 82

Шевчук О. В.

СТРАТЕГІЇ УСПІШНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ: ПЕРЕДОВІ ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ, МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ	85
---	----

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ УМОВАХ**

Parish Mohammad Reza

THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON PHYSICAL EDUCATION, SPORTS AND HEALTH STATUS	88
--	----

Кузьміч І. Б.

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПОЗААУДИТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	94
--	----

Ватаманюк Г. П.

ФАСИЛІТАЦІЯ В ОСВІТНЬО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ.....	97
---	----

Бричок О. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	102
---	-----

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ОСУЧАСНЕННЯ РОЗВИТКУ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

Красницька О. В.

ПАСТКИ В ОРАТОРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА	104
---	-----

Inna Stoyanova, Yuliia Vasik

QUALITY ASSESSMENT IN TEACHING TRANSLATION	110
--	-----

Несін В. В., Лахтадир С. Л.

НАПОВНЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТА ВИРОБНИЧОГО ПІДРОЗДІЛУ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ОСУЧАСНЕНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ ПРОФЕСІЇ.....	112
---	-----

Достатній Р. А.

ЗМІНИ ПІДХОДІВ ДО ОТРИМАННЯ ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	114
---	-----

Сметанкіна Н. В., Місюра С. Ю.

ПЕРСПЕКТИВИ ЦІЛЬОВОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	118
--	-----

Зінченко В. П., Ткаченко В. В.

МОЖЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ	121
--	-----

Natalia Smetankina, Ievgeniia Misiura

PECULIARITIES OF STUDYING IN A POSTGRADUATE COURSE OF A SCIENTIFIC INSTITUTION	125
---	-----

Inna Marynchenko

THE ROLE OF MENTAL CARDS IN THE PREPARATION OF FUTURE VOCATIONAL EDUCATION PROFESSIONALS	127
---	-----

Зінченко В. П., Хабенко М. Є.

ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН 130

Боярчук С. І.

АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ..... 134

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА НОВІ ВИКЛИКИ.
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДЛЯ ОСВІТИ**

Лисанець Ю. В., Гаврильєва К. Г.

ENHANCING STUDENTS' HARD AND SOFT SKILLS IN A ONLINE COURSE ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE 136

Беляєва О. М., Таран З. М.

THE USE OF THE "FUTURELEARN" PLATFORM FOR DEVELOPING STUDENTS' DIGITAL SKILLS 138

Клокар Н. І.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ПЕДАГОГІКИ 140

Тепла О. М.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ БЛОГУ В НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ..... 143

Бардадим О. В.

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ НАУК ЗА ДОПОМОГОЮ ІНСТРУМЕНТА ZOTERO . 144

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ.
ТРАНСФОРМАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ**

Шапошников К. С., Денисюк Т. В., Захарченко А. В.

АВТОНОМІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ 149

Грабовська І. М.

ПОСТСЕКУЛЯРНІ ТЕНДЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ І ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СТУДЕНТСТВА 153

Власюк О. А., Дараган Т. П.

УНІВЕРСИТЕТСЬКА АВТОНОМІЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 156

Токарук Л. С.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЕДЬЮТЕЙМЕНТУ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 158

Токарєва І. А.

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ MIND MAPING ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ «ЕКОЛОГІЯ» 161

Йоліта Греблікайте, Северин-Мрачковська Л. В.

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ В УМОВАХ ВІЙНИ: РИЗИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ..... 163

Фоломєєва Н. А.

«ALEXANDER-TECHNIQUE» ТА «LESSAC'S VOICE TEXT» У СИСТЕМІ
ВОКАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АКТОРІВ..... 166

Корякін О. О.

РОЛЬ ЗВУКОРЕЖИСУРИ СЦЕНІЧНИХ ДІЙСТВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 026 СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО 169

Мельник В. А.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ МЕТОДИЧНОГО ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДІЯЛЬНОСТІ
У ПІЗНАВАЛЬНОГО-РОЗВИВАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ МАЙБУТНІХ
ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО..... 173

Кушнір Т. М.

ДЕСТРУКТИВНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ
НА ФОРМУВАННЯ ЦІЛІСНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ..... 175

Юдіна С. П., Рябич Н. І.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СТУДЕНТСЬКІ ЗМАГАННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ВИЩОЇ ШКОЛИ 178

Павленко Л. В.

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ ІНДУСТРІЇ 4.0 НА РОЗВИТОК ОСВІТИ 4.0 181

Чумак Н. А.

MODERN TEACHING METHODS IN CONTEMPORARY EDUCATION 183

Шевель Б. О.

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ТРАКТУВАННЯ ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНА
КОМПЕТЕНТНІСТЬ» 186

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ПСИХОЛОГІЯ, РЕФЛЕКСІЯ
ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ**

Шпак В. П.

РЕКОМЕНДАЦІЇ З УРАХУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПІДРУЧНИКАХ К. Д. УШИНСЬКОГО 188

Мойсієнко І. М.

ПОГЛЯДИ К. Д. УШИНСЬКОГО НА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
ШКОЛИ 191

Мартиненко С. М., Дроботько І. Д.

ПРОЯВ ТРИВОЖНОСТІ ЯК ОСНОВНОГО ПСИХІЧНОГО СТАНУ ДІТЕЙ
І ПІДЛІТКІВ У ПЕРІОД ВІЙНИ В УКРАЇНІ..... 194

Мартиненко С. М., Родіна Н. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ РІЗНОГО ПРОФІЛЮ
ДО КОРПОРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ 197

Савченкова М. В.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ..... 201

Haborets O. A., Chernobrov V. M.

SOCIAL ENGINEERING AS A MEANS OF INFLUENCE ON PEOPLE
CONSCIOUSNESS 204

Волошко Л. Б., Бойко Г. М.

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я СПОРТСМЕНІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ
ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ФАКТОР СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 206

Шевченко С. В.

ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ ТРИВОЖНОСТІ В РОБОТІ ПСИХОЛОГА-
КОНСУЛЬТАНТА 208

Кузнєцова Т. В.

ПРАКТИКООРІЄНТОВАНА ВИЩА ОСВІТА В ГАЛУЗІ МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ – ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО
ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ..... 210

Дерев'яно С. П., Лавренко С. А.

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ СУЧАСНОГО
ПСИХОЛОГА 214

Слюсарчук В. В.

ВПЛИВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ЧИННИКА НА СПРОМОЖНІСТЬ
ДІВЧАТ ЗДІЙСНЮВАТИ ФІЗИЧНИЙ САМОРОЗВИТОК ПІД ЧАС ПЕРШОГО
РОКУ НАВЧАННЯ У ВІЙСЬКОВІЙ АКАДЕМІЇ 217

Зобенько Н. А.

ЕМОЦІЙНА КОМПЕТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА
ЙОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ..... 220

Примак Ю. В., Шкардибарда К. В.

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДІВЧАТ-ПІДЛІТКІВ З РІЗНИМ ТИПОМ СТОСУНКІВ
З МАТІР'Ю 224

Максимов М. В., Максимова Н. Ю.

РОЗВИТОК РЕФЛЕКСІЇ У ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА 226

Івченко О. М., Сищенко К. С.

ВЛАСТИВОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТРЕНЕРА
З БАСКЕТБОЛУ 229

Паламарчук С. І.

ПОНЯТТЯ ДЕПРЕСІЇ ТА ЇЇ ХАРАКТЕРИСТИКА 232

Солтисюк А. В.

ВІДМІННІ РИСИ ЕКСТРАВЕРТІВ ТА ІНТРОВЕРТІВ 235

Голярдик Н. А.

ВПЛИВ РІВНЯ САМООЦІНКИ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ..... 238

Івченко О. М., Гуменна Т. В.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ
ТРЕНУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАСКЕТБОЛІСТІВ НА ЕТАПІ ПОПЕРЕДНЬОЇ
БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ 241

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. СОЦІО-ГУМАНІТАРНИЙ
ПРОСТІР СУЧАСНОЇ ОСВІТИ**

Талько Т. М.

ВИХОВАННЯ ЖІНКИ-ЛІДЕРА ЯК СОЦІО-ГУМАНІТАРНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ
ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА УМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ «УСПІШНА ПОВОЄННА
УКРАЇНА»..... 245

Свинаренко Н. О.

СУЧАСНІ РОСІЙСЬКІ НАУКОВЦІ ПРО ГОЛОДОМОР 1932-33 РР. НА УКРАЇНІ:
ОФІЦІЙНІ ВЕРСІЇ ВИКЛАДУ ТА РЕАЛЬНІ ФАКТИ..... 248

Первий Г. Л.

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ 251

Шамсутдинова-Лебедюк Т. Н.

ЗНАЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ПЛАГІАТОМ У ВУЗАХ УКРАЇНИ ДЛЯ ПОСИЛЕННЯ
РОЛІ ОСВІТИ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ КРАЇНИ 254

Кібіч Д. О.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ
ЯК СОЦІОГУМАНІТАРНА ПРОБЛЕМА..... 256

Соколовська Л. А., Михайленко Т. В.

LANGUAGE TEACHING VS. LANGUAGE COACHING..... 258

Карташова І. І., Сігаєва Я. Ю.

ФАСИЛІТАТИВНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ УЧНІВ БІОЛОГІЇ..... 261

Якубовська К. О., Шевчук О. В.

ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СОЦІО-ГУМАНІТАРНИЙ ПРОСТІР
В ОСВІТІ..... 265

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО
ВИГОРАННЯ ОСВІТЯН**

Юрценюк О. С., Напрєєнко О. К.

СИНДРОМ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ У ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 267

Кресан О. Д.

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧІВ
ВНЗ В УМОВАХ ВІЙНИ..... 269

Ткачук А. В., Шевчук О. В.

ВИГОРАННЯ ПРАЦІВНИКІВ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ. ХАРАКТЕРИСТИКА,
ОЗНАКИ ТА СПОСОБИ ЗМЕНШЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ В ОСВІТНІЙ
СФЕРІ..... 272

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. SOFT-SKILLS VS HARD-SKILLS
У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОГО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Бортун К. О.

ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВИЧОК «SOFT SKILLS» ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 231 «СОЦІАЛЬНА РОБОТА» 274

Король С. В. КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	277
Попадич Б. Т. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ SOFT SKILLS У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	279
Криворучко І. В., Шукатка О. В. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК І ВЗАЄМООБУМОВЛЕНІСТЬ ЗНАННЯ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ ТА SOFT SKILLS.....	283
Омеляненко А. В. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО- МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»	286
Голубнича Л. О. РОЗВИТОК М'ЯКОЇ НАВИЧКИ «ВЗАЄМОДІЯ З ЛЮДЬМИ» НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	289
Kateryna Bardadym PUBLIC SPEAKING AS A SKILL SET.....	291
Пасічник О. О. РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗВО	294
Воронова О. Ю., Барчій М. С. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ HARD SKILLS ТА SOFT SKILLS ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	297
Шулигіна Р. А. ОСОБЛИВОСТІ ДІЛОВОЇ ГРИ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО	300
Ковальчук І. Л., Чемерис І. В. SOFT-SKILLS ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ XXI СТОЛІТТЯ.....	303
Василенко О. В. РОЛЬ SOFT-SKILLS У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ	306
НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ	
Городняк І. В. ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	310
Сидоркін Є. М. ПСИХОЛОГО - ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ДИРЕКТОРА ШКОЛИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС	313
Куца С. В. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ СЕРЕД ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	315

Воронова О. Ю.

к.психол.н., доцент,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна
ORCID: 0000-0002-6504-240X

Барчій М. С.

Старший викладач кафедри психології,
Мукачівський державний університет,
Мукачево, Україна
ORCID: 0000-0002-7762-0959

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ HARD SKILLS TA SOFT SKILLS ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

В сучасному суспільстві готовність до ефективної професійної діяльності випускника університету визначається не тільки наявністю певної системи фахових знань, умінь і навичок (hard skills), що допомагають йому виконувати функції, покладені на нього державою і суспільством. Запит сучасного розвитку життя вимагає від фахівця, насамперед, вільно адаптуватися в умовах сьогодення, швидко та якісно реагувати на зміни та потреби суспільства. Саме ефективне застосування соціально психологічних умінь та навичок (soft skills) у збалансованому поєднанні з професійними знаннями є одним з головних показників становлення висококваліфікованого фахівця, здатного об'єктивно оцінювати умови діяльності, активно шукати і знаходити креативний підхід до вирішення завдань на робочому місці.

Все більшого значення набуває перехід до інтерактивних стратегій навчання, пошук альтернативних форм в освітньому процесі, стимулювання нових тенденцій та освітніх технологій, які б формували у здобувачів вищої освіти не лише професійні компетентності (hard skills), а й навички (Soft Skills) – універсальні компетентності, що підвищують конкурентоспроможність фахівця на сучасному ринку праці [1].

Аналіз психолого-педагогічної літератури засвідчує, що проблеми впровадження дистанційного навчання, зокрема у навчальну діяльність здобувачів закладів вищої освіти висвітлено у працях К. Біницької [2], О. Савченко [3], Г. Пономарьової [4], Г. Шевченко [5].

Дистанційне навчання – це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Мультимедійні освітні програми і словники, прикладні та спеціалізовані програми, величезна різноманітність ресурсів Інтернету – електронні версії зарубіжних газет і журналів, публікації за спеціальністю, корпоративні та освітні веб-сайти, аудіо- та

відеоресурси сьогодні активно використовуються у дистанційній формі навчання.

Сучасна парадигма вищої освіти ґрунтується на засадах аксіологічного особистісно зорієнтованого навчання, вироблення індивідуального освітнього маршруту, диференціації освітньої діяльності при посиленні ролі самостійної роботи здобувачів. Ці ідеї ефективно й успішно реалізуються в інформаційно-освітньому середовищі вищої школи, зокрема із застосуванням технологій дистанційного навчання.

В умовах дистанційного навчання важливо акцентувати увагу на формуванні у майбутніх фахівців професійної компетентності (Hard skills). Професійна компетентність – це інтегративна якість, яка включає рівень оволодіння професійними знаннями, вміннями та навичками. Важливим є також особистісна варіативність, гнучкість, готовність до постійного саморозвитку. Особистісний компонент професійної компетентності зумовлює здатність спеціаліста до самостійного вибору власної стратегії професійної діяльності в нових умовах праці. Він включає елемент духовності, духовний саморозвиток, який є одним із провідних для майбутнього фахівця, і розглядається як процес здійснення суб'єктом свідомого управління своєю діяльністю та поведінкою відповідно до загальнолюдських ціннісних орієнтацій, і має на меті психічне самовдосконалення та самореалізацію [6].

Таким чином, дистанційне навчання сприяє підвищенню якості розвитку професійної компетентності (Hard skills) за рахунок застосування сучасних засобів навчання, роботи в автономному режимі за індивідуальним освітнім маршрутом, а також за допомогою виховання особистості майбутнього фахівця в професійно-зорієнтованому просторі [7].

Дистанційне навчання є потужним засобом розвитку таких навичок особистості як: вчитися і вчитися самостійно, підтримувати себе у «робочій формі», самомотивуватися, планувати діяльність тощо, які належать до м'яких навичок (Soft Skills), зокрема до навичок саморегулювання (Self-management).

Важливість Soft skills підкреслюють аналітики World Economic Forum [8] називаючи ключові компетенції майбутнього: вміння розв'язувати складні задачі, критичне мислення, креативність, управління людьми, навички координації і взаємодії, емоційний інтелект, вміння формувати власну думку і приймати рішення, клієнтоорієнтованість, вміння вести переговори та когнітивна гнучкість. Дослідники [9] звернули увагу на те, що розвиток Soft skills підвищує ефективність роботи на 12% і забезпечує повернення інвестицій. Та вважають, що уже в найближчі п'ять років в багатьох сферах життєдіяльності Soft skills будуть переважають над Hard skills (професійні навички).

За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, здатні навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в полікультурному середовищі та володіти іншими сучасними компетентностями. У цьому контексті слід підкреслити особливе

значення проектних технологій, які, орієнтовані насамперед на самостійну діяльність – індивідуальну, групову або колективну, яку учасники виконують упродовж певного часу.

Метод проектів – це система самостійної, узгодженої, комплексної, комунікативно-пізнавальної діяльності, спрямованої на досягнення практичного результату – проекту, який поступово ускладнюючись, сприяє з одного боку, використанню різноманітних методів, а з іншого – інтеграції знань, умінь і навичок з різних галузей наук, розвиває здатність до самоорганізації, саморозвитку, та самовдосконалення майбутнього фахівця. Робота над проектом – практика особистісно орієнтованого навчання в процесі конкретної праці здобувача на основі його вільного вибору та з урахуванням його інтересів. Підготовка та реалізація проектів забезпечить формування загальних (громадянська, соціальна, цифрова, особиста та навчальна, лідерська, підприємницька, культурна обізнаність та самовираження, мовна, етична) та професійних компетентностей, визначених професійним стандартом.

Таким чином, дистанційне навчання відкриває здобувачам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає зовсім нові можливості для творчості, знаходження і закріплення різних професійних (Hard skills) та (Soft Skills) універсальних навичок.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Казачінер О. С. “Hard Skills” та “Soft Skills” інклюзивнокомпетентного вчителя іноземної мови. *Теорія і методика професійної освіти*. 2019. Випуск 10. Т. 1. С. 153–156. Режим доступу: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/10/part_1/35.pdf
2. Біницька К. Підготовка майбутніх учителів початкової освіти у країнах Східної Європи: теорія і практика за наук. ред. Г. Терещука: монографія. Хмельницький: ФОП Цюпак А. А., 2018. 376 с.
3. Савченко О.Я. Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Київ 2001. № 7. С. 1–4.
4. Пономарьова Г. Ф. Виховання майбутнього педагога: теорія і практика: монографія. Харків : Вид-во «Ранок», 2014. С. 405.
5. Шевченко Л. С. Підготовка майбутніх учителів технологій до інноваційної педагогічної діяльності: монографія. Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2018. 396 с.
6. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка. Харків.: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
7. Штихно Л.В. Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти. *«Молодий вчений»*. 2016. № 6 (33). С.489–493.
8. Stop wasting money, stop ignoring soft skills training. URL:<https://www.cornerstoneondemand.com.br/blog/learning/workforce-learning-anddevelopment/stop-wasting-money-stop-ignoring-soft-skills-training>.
9. LinkedIn's 2020 Grad's Guide to Getting Hired URL:<https://blog.linkedin.com/2020/may/june/2/linkedins-2020-grad-s-guide-to-getting-hired>.

Наукове видання

**БЕРЕЗНЕВИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС 2023
НА ТЕМУ: «ДЕТЕРМІНАНТИ ПОСИЛЕННЯ
РОЛІ ОСВІТИ У ПОВОЄННОМУ
ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ»**

Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної
конференції для освітян (м. Чернігів, 22 березня 2023 року)

Видано в авторській редакції
Підписано до публікації 31.03.2022. Формат 60x84/16
Гарнітура Arial
Ум. друк. арк. 20
Електронне видання

ГО «Науково-освітній інноваційний центр
суспільних трансформацій»
14032, Україна, м. Чернігів, вул. Доценка 4а
Телефон: +38 (0462) 921-914
Веб-сайт: <https://reicst.sgv.in.ua/>
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК номер 7528, від 03.12.2021 р.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>